

ankoraŭ floris apriorecaj – skemismaj projektoj (ekz. Chabé Abane, Visona, Spelin, Oidapa, pazigrafioj), tial Volapük, uzanta ĝermancecajn vortradikojn, kvankam kun ŝanĝoj, reprezentis certan progreson direkte al aposteriorismo. Kompare kun Volapük, la strukturo kaj vortradikoj de Esperanto estas pli bone analizeblaj, ŝanĝante la fonetikan formon de vortoj nur malmulte. La plej oftaj reformoj de Esperanto venas de la t.n. naturalisma skolo, kiu klopodas alproksimigi la planlingvojn al etnolingvoj. Al la ĉefaj reformantoj, krom idistoj, apartenis i.a. René de Saussure (Antido I, Antido II, Esperantido, Nov Esperanto).

8.4. Akademio de Esperanto

La Akademio de Esperanto laŭstatute estas sendependa lingva institucio, kies tasko estas *konservi kaj protekti* la fundamentajn principojn de la lingvo Esperanto kaj *kontroli* ĝian evoluon. La antaŭulo de la Akademio de Esperanto estis la *Lingva Komitato*, fondita dum la unua UK en 1905, kun Zamenhof kiel prezidanto, por konsiliĝi kun li pri lingvaj demandoj. Laŭ propono de Zamenhof mem estis elektitaj 102 membroj el 28 nacioj. En 1908 la prezidanto proponis dispartigi la komitaton, formante en ĝi konstantan superan komisionon aŭ Akademion.

Laŭ sia historia regularo, la Lingva Komitato konsistis el lingvaj kompetentuloj, kies nombro ne estis limigita. Ili estis proponataj de la esperantistaj societoj aŭ grupoj kaj de anoj de Esperanto-institucioj; la kandidatoj estis akceptataj post ricevo de la opinio de la koncernaj naciaj societoj. La anoj estis elektataj per absoluta plimulto kaj rajtis konservi sian oficon dum 9 jaroj.

La akademianoj, kies nombro estis siatempe maksimume 18, estis elektataj de la Lingva Komitato per absoluta plimulto laŭ listo starigita de la Akademio mem, inter la membroj „montritaj per speciala lingva kompetenteco, kiuj povas efike partopreni la laborojn de la Komitato.“ Ili estis elektataj por 9 jaroj kaj rebalotataj ĉiun trian jaron po triono. Tiu ĉi sistemo konserviĝis ĝis nun. En 1905 estis elektitaj la membroj de Lingva Komitato, kaj en 1908 la akademianoj, nome: Boirac, Bein, Cart, Grabowski, Moch, Saussure, Nylen, Mybs, Villanueva, Evstifejeff kaj Wackrill; Boirac estis elektita prezidanto.

En 1908 estis fonditaj *konstantaj komisionoj* (poste nomataj sekcioj): Komuna vortaro, Gramatiko kaj Teknika vortaro. Laŭ la regularo oni povis laŭbezzone fondi aliajn.

Sekcio de komuna vortaro laboris, ekz. en la jaroj 1906–1909, pri propraj nomoj, 1906–1913, pri korekto de eraraj tradukoj en universala vortaro, en 1908–1929 pri oficialaj aldonoj al universala vortaro. La ĉefa tasko estis oficialigi novajn vortradikojn proponitajn de la Sekcio de komuna vortaro, post ekzameno de la Akademio. La unua aldono estis publikigita en 1909 kaj entenis 800 radikojn, la dua aperis en 1919 kun 312 radikoj, la tria en 1922 kun 193 radikoj, la kvara en 1929 kun 122 radikoj, tiam la kompleta nombro de radikoj estis ĉ. 4200. La vortaro de la oficialaj radikoj estis publikigita en 1922 en la kolekto de la Akademio, sekvata en 1924–1927 per oficiala klasika libro de Esperanto.

Sekcio de Gramatiko estis komence prezidata de Antoni Grabowski. Ne estis konstanta personaro en tiu sekcio, kiu mem ne efektivigis specialan laboron. La sekcio kolektis kaj plej ofte publikigis la verkojn de la membroj de Lingva Komitato pri temoj, kiuj interesis ilin.